



LÄNSSTYRELSEN  
BLEKINGE LÄN

## Bevarandeplan för Natura 2000-område

*SE0410126 Ljungryda*



## **Natura 2000**

Natura 2000 är ett ekologiskt nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Utpekande av Natura 2000-områden bygger på krav som finns i EUs fågeldirektiv och art- och habitatdirektiv. Syftet är att hejda utrotning av vilda djur och växter och att hindra att deras livsmiljöer förstörs. Alla medlemsländer ska peka ut områden dels för fåglar som anges i EUs fågeldirektiv, dels för naturtyper och arter som anges i art- och habitatdirektivet. Genom utpekandet åtar sig länderna att de utpekade värdena i områdena ska bevaras långsiktigt. Natura 2000-nätverket är en av hörnstenarna i EUs arbete för att bevara biologisk mångfald. I fågeldirektivet och habitatdirektivet listas 170 naturtyper och sammanlagt cirka 900 växt- och djurarter som särskilt värdefulla. 90 av naturtyperna och drygt 100 av djur- och växtarterna i habitatdirektivets bilaga 1 och 2 finns i Sverige. Därtill häckar regelbundet cirka 60 av fågeldirektivets fåglar i vårt land.

## **Bevarandeplaner**

För varje Natura 2000-område ska Länsstyrelsen ta fram en beskrivning. Detta ska göras i särskilda bevarandeplaner eller i en skötselplan om området även är naturreservat. I planen ska det finnas en beskrivning av området med bevarandesyfte, bevarandemål och beskrivningar av de naturtyper och arter som ska bevaras och bidra till gynnsam bevarandestatus. Hot mot Natura 2000-områdets arter och naturtyper, och behov av bevarandeåtgärder, till exempel skydd eller skötsel, ska beskrivas. Informationen ska underlätta förvaltningen av området och tillståndsprövningar enligt miljöbalken.

Bevarandeplanen ska fastställas av Länsstyrelsen, som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Bevarandeplanen ska revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar för området ändras. Den ska tas fram och hållas aktuell i dialog med berörda intressenter, och det är värdefullt om den som har ny information kontakter Länsstyrelsen. Bevarandeplanen är inte ett juridiskt bindande dokument. För formell reglering av skydd eller skötsel kan andra beslut behövas, till exempel skyddsbeslut för naturreservat. Föreskrifter enligt eventuella skyddsbeslut gäller parallellt med den tillståndsplikt som gäller inom Natura 2000.

## **Tillståndsplikt och samråd**

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsen före genomförandet. Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen. Mer information finns hos Länsstyrelsen, läs på webben eller kontakta en handläggare.

## **Kartor**

Information om naturtypers utbredning och arter i ett enskilt område går att hitta med hjälp av kartverktyget Skyddad natur. Det kan nås på Naturvårdsverkets hemsida genom att söka på ”kartverktyget skyddad natur”. Det finns även möjlighet att ladda ner naturtypskartan som shape-fil. För mer information se Länsstyrelsens hemsida.

**LÄNSSTYRELSEN  
BLEKINGE LÄN**

Elisabet Wallsten

**Bevarandeplan för Natura 2000-området****SE0410126 Ljungryda**

Kommun: Olofström

Områdets totala areal: 8,3 ha

Bevarandeplanen uppdaterad av Länsstyrelsen: 2017-05-29

Bevarandeplanen fastställd av Länsstyrelsen: 2017-05-31

Markägarförhållanden:

Staten

Regeringsbeslut, historik:

SPA: Nej, pSCI: 1998-01-01, SCI: 2004-12-01, SAC: 2011-03-01, regeringsbeslut  
M2010/4648/Nm

Naturtyper och arter som ska bevaras i området:

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

3260 - Mindre vattendrag

9110 - Näringsfattig bokskog

9160 - Näringsrik ekskog

91E0 - Svämlövskog

1383 - Hårklomossa, *Dichelyma capillaceum*

## Bevarandesyfte

Det överordnade bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EUs fågeldirektiv eller art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området. Ljungryda bidrar till att uppfylla miljömålen Levande sjöar och vattendrag, Levande skogar, Ett rikt odlingslandskap samt Ett rikt växt- och djurliv.

De prioriterade bevarandevärdena i Ljungryda är de ek- och avenboksdominerade ädellövslutningarna och Holjeåns vattendrag med intilliggande svämlövskogar. De beteshävdade gräsmarkerna får också allt större betydelse ju mer naturvärdena utvecklas där. Ljungryda är ett representativt exempel på ett mosaikartat isälvslandskap med en småskalig variation av naturtyper i och vid Holjeåns dalgång.

## Beskrivning av området

Natura 2000-området Ljungryda karaktäriseras av ett kuperat åslandskap med omfattande isälvsavlagringar, som Holjeån meandrar igenom. Branta sluttningar med ädellöv växlar med sumplövskogar och öppna betesmarker. Naturreservatet Ljungryda är större än Natura 2000-området och omfattar även öppna sandmarker, där det tidigare bedrivits täktverksamhet, och en tydligt markerad isälvskulle i norr. På kullen finns lämningarna efter en stor bronsåldersgravhög, Kungagraven. I norr löper även en större kraftledning genom delar av området i nordost-sydvästlig riktning. Kraftledningen och ledningsgatan förvaltas och underhålls av Svenska Kraftnät. I söder gränsar Ljungryda mot Skåne, där Natura 2000-området Östafors-Ljungryda (SE 0420244) tar vid.

Holjeån slingrar fram längs Natura 2000-områdets östra och södra kant, med länsgränsen löpande mitt i ån. Dessa lugnflytande sträckor, i kombination med bitvis starkt forsande avsnitt nedströms på Skånesidan, skapar förutsättningar för en stor art- och individrikedom. Ån har hög ekologisk status vad gäller fisk, med arter som öring, elritsa, bäcknejonöga, lake (nära hotad) och ål (akut hotad). Det finns även en artrik bottenfauna med ett stort inslag av renvattenkrävande och försurningskänsliga arter. Längs den tidvis översvämmade åkanten finns en mer eller mindre bred bård med svämlövskogar, som domineras av al med inslag av ask (starkt hotad). I åkanten växer även hårklomossa (nära hotad) på ett par platser. Branta ek- och avenbokdominerade isälvs sluttningar med inslag av lind, lönn och bok reser sig ett tjugotal meter över ån. I fältskiktet finns under våren utbredda vitsippsmattor. Andra arter är exempelvis blåsippan, vätteros, lundslok och lundstarr. I ädellövskogarna har den rödlistade långhorningen smalvingad blomcock (nära hotad) påträffats.

På höjdplatån ovanför ån breder torra, öppna beteshävdade gräsmarker ut sig, med inslag av bok- och ekdominerade trädjungar. Gräsmarkerna har lång hävdhistorik som hårdvallsängar, men brukades under delar av 1900-talet som åkermarker. De ligger nu som utvecklingsmarker och håller successivt på att återfå en allt mer artrik och naturbetesmarksartad karaktär. I fältskiktet växer den rödlistade ettåriga, konkurrenssvaga örten dvärgserradella (starkt hotad), samt bland annat blåsuga, tjärblomster, mandelblomma, grässtjärnblomma och ärenpris. Det finns även en hel del intressanta insekter, som dyngbaggarna köldyngbagge (starkt hotad) och månhornsbagge (sårbar) samt fjärilen mindre blåvinge (nära hotad). Ett 70-tal gaddstekelararter har påträffats i den intilliggande tåkten, varav ett tiotal rödlistade, bland annat dynsmalbi (nära hotad), spetsandbi (nära hotad), silversandbi (nära hotad) och monkesolbi (sårbar). Gaddstekelarna är knutna till den blottade sanden i tåkten, men gynnas även av Natura 2000-områdets intilliggande hävdade, blommande gräsmarker.

Ljungrydas mosaik av öppna och trädbärande marker samt vattenmiljöerna skapar förutsättningar för ett rikt fågelliv och bland noterade arter finns bland annat kungsfiskare (sårbar), strömstare, forsärla och mindre hackspett (nära hotad).

## Vad kan påverka negativt

### *Hela området*

- Konkurrens från för området främmande arter eller stammar, eller påverkan av sjukdomar eller skadeorganismer. Till exempel askskottsjukan, som försvagar och dödar askar, eller alsjuka, som har påträffats i Helgeå i Skåne och som även är ett reellt hot längs Blekinges vattendrag.
- Byggnads- eller anläggningsarbeten som leder till negativ påverkan på skyddsvärda naturtyper eller arter i området.
- Skogsbruksåtgärder eller felaktiga avverkningar/röjningar i eller i anslutning till området, som exempelvis kan påverka skogarnas och vattendragets livsmiljöer och mikroklimat (ljus, fukt,

temperatur) och beskuggning negativt, leda till syrebrist i vattnet, försämrade födotillgång på land och i vattnet eller skapa erosion i strandmiljöer.

- Fragmentering av biotoper, såväl inom som i anslutning till området, som till exempel leder till minskad kontakt mellan områden och ökade kanteffekter på mindre objekt samt försämrade spridningsmöjligheterna för arter med begränsad spridningsförmåga.
- Beskuggning eller igenväxning av äldre, grova träd eller andra värdefulla träd eller buskar som kräver mer öppna förhållanden.
- Bristande träd- och buskontinuitet, som på sikt leder till att ersättare saknas när gamla träd och buskar dör.
- Brist på viktiga livsmiljöer och strukturer för skyddsvärda arter, som exempelvis gamla grova träd, ihåliga träd, döende träd, stående och liggande död ved i olika former och nedbrytningsstadier, stenar, block och mindre vattensamlingar. Död ved skapar viktiga miljöer för såväl land som vattenlevande arter, genom att exempelvis fungera som livsmiljö och födosökskälla, ge skydd mot rovdjur samt minska vattenhastigheten.
- Slitage och störningar av det rörliga friluftslivet på känsliga arter.

#### *Vattendraget*

- Åtgärder eller verksamheter i eller i anslutning till ån som riskerar att förändra åns hydrologi eller förstöra livsmiljöer. Exempel på åtgärder är dämning, rensning av åfåran eller förstörelse av strandbrinkar. Vandringshinder ger också försämrade spridningsmöjligheter för åns arter. Beträffande hydrologiska förändringar som har samband med befintliga vattenregleringar i Holjeån regleras dessa inom ramen för gällande Vattendomar.
- Igenväxning i åfåran, till exempel efter solexponerande avverkning, vilket leder till försämrat vattenflöde och risk för onaturliga översvämningar.
- Lågt vattenstånd. Exempelvis kan ett allt för stort vattenuttag (särskilt under årets varmaste och torraste månader) ge lågt vattenflöde, risk för högre vattentemperatur, lägre syrgashalt samt torrläggning.
- Förurning av vattendraget kan leda till ökad risk för exponering av giftiga metaller samt utarmning av bland annat fiskbestånd. Exempel på åtgärder som kan bidra till ökad förurning av vattendraget är omställning från lövskog till barrskog.
- Försämrade vattenkvalitet. Många av åns arter kräver rena, syrerika botten och är mycket känsliga för bland annat grumlande ämnen, näringsämnen, humusämnen, bekämpningsmedel och sedimentation. Miljögifter kan störa vattenlevande arters reproduktion och kan leda till direkt förgiftning, minskad fertilitet och ökad dödlighet. Exempel på verksamheter eller åtgärder i anslutning till ån eller i dess tillrinningsområde som kan orsaka ovanstående är täktverksamhet, rensning av diken, skogsbruk eller andra avverkningar, jordbruksverksamhet, omställning från betesmark till åker, fiskodling samt utsläpp från punktkälla (till exempel enskilda avlopp, avloppsreningsverk, tillverkningsindustrier, bilvårdsanläggningar).
- Fiske som är ensidigt mot vissa arter eller som är för hårt i förhållande till åns produktionsförmåga.

#### *Skogar och andra trädbärande marker*

- Konkurrens från gran.
- Breddning av kraftledningsgata.

#### *Betesmarker*

- Minskat eller upphört bete, vilket leder till igenväxning av såväl luckor och gläntor i skogen som av de öppna och de trädbärande gräsmarkerna.
- Bete med fel djurslag, felaktigt betetryck eller bete vid fel tid, som hotar naturvärden i området (till exempel hästar som gnager bark på värdefulla träd eller fårbeta i fjärilsbiotoper).
- Tillförsel av gödningsmedel eller tillskottsutfodring av betesdjuren, som ger näringstillförsel till marken och missgynnar den konkurrenssvaga floran. Näringstillförseln till vattendraget kan också öka.

- Avmaskning av betesdjuren under eller strax före betessläpp, med avmaskningsmedel som kan vara skadligt för områdets insektsfauna.

#### *Hårklomossa*

- Solexponering vid avverkning i den strandnära skogen. Hårklomossan är beroende av ett jämnt och fuktigt mikroklimat. Förhöjd vattentemperatur till följd av avverkningar av strandnära skog kan även utgöra hot mot vattendragets arter.

#### Bevarandeåtgärder

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29 §§).

#### *Skydd för området*

- Ljungryda är avsatt som naturreservat sedan år 1986, med en utvidgning år 2012, och skyddas enligt 7 kap 4-6 och 30 §§ miljöbalken. I reservatsföreskrifterna regleras naturvårdsförvaltningen, allmänhetens rättigheter och skyldigheter samt markägares och nyttjanderättshavares förfoganderätt över området och vad dessa behöver tåla för intrång. Det finns även en skötselplan för naturreservatet från år 2012. Ett beslut om namnändring, från "Ljungryda-Östafors bruk" till "Ljungryda" togs år 2014, för att minska risken för förväxling med det angränsande skånska naturreservatet med samma namn. Naturreservatet Ljungryda förvaltas av Länsstyrelsen Blekinge.

- Miljöersättning för bevarande av betesmarker och slätterängar enligt Miljö- och landsbygdsprogrammet år 2014-2020 finns i området.

- Områdets ytvatten skyddas enligt vattendirektivet. Miljökvalitetsnormer för vatten fastställs med stöd av 5 kap miljöbalken, enligt vattenförvaltningsförordningen och Havs- och vattenmyndighetens författningssamling, HVMFS 2013:19 samt HVMFS 2012:18. Normerna ställer krav på vattnets kvalitet.

- Utsättning av fisk kräver tillstånd enligt Fiskeriverkets föreskrifter (FIFS 2011:13) om utsättning av fisk samt flyttning av fisk i andra fall än mellan fiskodlingar.

- Fisket av havsöring är begränsat tidsmässigt, förbud gäller under tiden 1/10- 31/12. Fiskeriverkets föreskrifter om fiske i sötvattensområdena (FIFS 2004:37).

- Vilt levande exemplar av hårklomossa är fridlysta enligt 8 § Artskyddsförordningen (2007:845) vilket innebär att det är förbjudet att i den omfattning som framgår av bilaga 2 till denna förordning plocka, gräva upp eller på annat sätt ta bort eller skada hela eller delar av exemplar.

#### *Behov av åtgärder*

- Hårklomossans förekomst och status behöver inventeras noggrannare inom Natura 2000-området.

- Det behöver göras naturtyps- och naturvärdesinventeringar av gräsmarkerna och ädellövskogarna.

- Mängden död ved behöver öka i trädklädda delar och föryngringen av främst ek, men även andra ädellövträd, behöver säkras långsiktigt.

- Natura 2000-området bör utökas i norr för att omfatta hela naturreservatet och markerna naturtypskarteras, med särskilt fokus på Kungagravskullens södra sluttning, som bitvis är linddominerad.

- Endast en kort sträcka av Holjeån ingår i Ljungryda. För att nå ett gynnsamt bevarandetillstånd för vattendraget inom Natura 2000-området krävs åtgärder för att skapa en naturlig flödesdynamik och förbättra vattenkvalitén i andra delar av Holjeån. Viktiga livsmiljöer i ån behöver restaureras och vandringshinder åtgärdas. Skyddet av Holjeån bör också förstärkas. Andra effektiva redskap kan vara gröna skogsbruksplaner, skogscertifiering eller frivilliga avsättningar för skogsfastigheter uppströms och i anslutning till Natura 2000-området.

Information till markägare och verksamhetsutövare bör samordnas mellan Länsstyrelsen, Skogsstyrelsen och kommunen.

#### Uppföljning av naturtyper och arter

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket. Mätbara mål, så kallade målindikatorer, ska registreras i databasen SkötselDOS. Dessa målindikatorer följs sedan upp. Målsättningen är att kunna se om de bevarandemål som satts upp i bevarandeplaner och skötselplaner uppfylls, att skötseln fungerar och att Natura 2000-naturtyperna och -arterna har gynnsamt tillstånd.



## Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

### 3260 - Mindre vattendrag

---

*Areal:* 0,38 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

#### Beskrivning

Vid Ljungryda går länsgränsen Blekinge-Skåne mitt i Holjeån, vilket innebär att ungefär halva ån längs denna sträckning ligger inom Natura 2000-området. I söder ansluter Natura 2000-området Östafors-Ljungryda (SE0420244) på den skånska sidan.

Vid Ljungryda meandrar Holjeån naturligt fram genom isälvsavlagringarna. Sandbottnar växlar med block och grussubstrat. Vattenväxtligheten domineras av mossor, med stor näckmossa som en karaktärsart. I åkanten finns även hårklomossa (nära hotad) på ett par platser. Vattendraget är längs Natura 2000-områdets sträckning en bra uppväxtbiotop för öring (typisk art för naturtypen) och i området finns ett strömstationärt öringbestånd. Andra fiskarter man kan finna är de för naturtypen typiska arterna bäcknejonöga och elritsa, samt bland annat gädda, lake (nära hotad) och ål (akut hotad). Det finns även signalkräfter i ån. Inventeringar har visat att bottenfaunan är artrik i området och flera förorenings- och försurningskänsliga arter/taxa har påträffats.

Längs merparten av åsträckan finns aldominerade lövträdsridåer och svämlövskogar, som ger beskuggning av vattnet samt stabiliserar åkanten och minskar risken för erosion. De bidrar också med död ved i vattnet, vilket ger skydd och föda till vattenlevande organismer samt bidrar till mer varierade strömförhållanden i ån. Fågellivet är också rikt längs ån, med arter som strömstare, försärla, mindre hackspett (nära hotad) och ibland även kungsfiskare (sårbar).

Holjeån är av Naturvårdsverket och Fiskeriverket utpekad som nationellt värdefull ur natur- och fiskesynpunkt. Den ingår i vattenförekomsten Skråbeån – Lillån – Snöflebodaån (Holjeån). Det morfologiska tillståndet är otillfredsställande, men på grund av dess höga biologiska värden bedöms den ändå ha god ekologisk status (2013). Holjeån ingår i Skråbeåns Vattenförbunds recipientkontroll och lokal nummer 12 ”Holjeån – länsgränsen”, ligger inom Natura 2000 området. Lokalen provtas årligen med avseende på fisk, bottenfauna och metaller i vatten. Vid provtagningen år 2015 visade sig vattnet vara starkt färgat, ha ett mycket högt TOC värde samt under 5 av årets månader var halten totalkväve mycket högt. Ån utgör också ett målvattendrag inom den regionala kalkningsverksamheten och även inom detta tas prover årligen. Holjeåns fiskevårdsområdesförening bedriver vatten- och fiskevårdsprojekt i ån.

Det finns en rad olika verksamheter både uppströms och nedströms Ljungryda som kan påverka åns vattenmiljö negativt. Uppströms rinner Holjeån genom Olofströms och Jämshögs tätorter, där bland annat Volvo personvagnar AB, i Olofström, och Jämshögs avloppsreningsverk (som ligger precis intill Holjeån strax norr om Ljungryda) har Holjeån som recipient. Strax uppströms Ljungryda ligger en motorcross- och endurobana i en gammal grustäkt intill ån. De har även en bilvårdsanläggning i grustäkten, så det finns risk för utsläpp av petroleumprodukter och lösningsmedel samt eventuellt släckmedel till Holjeån. Ån kantas av en del jordbruksmark och det finns även såväl grus- som bergtäkter i närområdet. Söder om Ljungryda finns vandringshinder, som kan hindra en fri vandring av arter samt påverka hydrologin i Natura 2000-området negativt.

#### Bevarandemål

Arealen mindre vattendrag ska vara minst 0,4 ha. Vattendraget ska ha en naturlig



flödesdynamik och en hög konnektivitet, utan vandringshinder i huvudfåran eller i anslutande vattensystem. Den kemiska och fysikaliska vattenkvaliteten ska vara så god så att de typiska arterna öring, bäcknejonöga och elritsa har goda förutsättningar att fortleva i livskraftiga bestånd. Vattendraget ska ha en för naturtypen naturlig artsammansättning, utan negativ inverkan av främmande arter eller stammar, samt god tillgång på lämpliga livsmiljöer både i och i anslutning till vattendraget. Död ved ska förekomma i vattendraget i tillräcklig mängd. Ån ska kantas av funktionella kantzoner, som domineras av löv. Hårklomossa ska växa i livskraftiga bestånd längs ån. Ekologisk status enligt vattenförvaltningsförordningen ska vara minst god.

#### Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet bedöms som ordinärt-gott. Endast en kort sträcka av Holjeån ingår i Ljungrya. För att nå ett gynnsamt bevarandetillstånd för vattendraget inom Natura 2000-området krävs åtgärder i andra delar av Holjeån.

## 9110 - Näringsfattig bokskog

---

*Areal:* 0,77 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

### Beskrivning

Bokskogen vid Ljungryda utgörs av en större dunge i den nötkreatursbetade hagmarken. Skogen växer här på en mindre åsrygg uppe på deltaplanet. I trädskiktet dominerar bok med inslag av ek, avenbok och lind. Det är generellt ont om grov död ved. En större kraftledning löper genom hagen direkt norr om bokskogsdungen.

### Bevarandemål

Arealen näringsfattig bokskog ska vara minst 0,8 hektar. Bok ska dominera med inslag av ek och avenbok eller andra ädellövträd. Det ska finnas gamla träd och föryngring av nya träd som efterträdare till bok eller andra ädellövträd. Trädskiktet ska vara olikåldrigt och flerskiktat. Död ved i olika former ska förekomma. Det ska finnas enstaka träd med hackspettsbohål. Gran eller främmande arter eller stammar av träd eller buskar ska inte finnas i området. Inväxande yngre träd ska inte tillåtas skada biologiskt gamla och värdefulla träd. De ska finnas typiska arter av mossor och lavar.

### Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet i området bedöms som ordinärt. Mängden död ved i olika former behöver öka, liksom olikåldrigheten i trädskiktet.

## 9160 - Näringsrik ekskog

---

*Areal:* 2,9 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

### Beskrivning

Vid Ljungryda utgörs de branta sluttningarna ner mot Holjeån av ek- och avenboksdominerade skogar, med stort inslag av bland annat bok, lind och lönn. Träden har generellt högt upphissade kronor och det är relativt gles trädföryngring i området. En hel del av ekarna, bokarna och lindarna är förhållandevis grova. Flera av de grövre ekarna har döda grenar och utglesade kronor. Det finns enstaka mulmträd och lågor i sluttningen. Fältskiktet domineras på våren av vitsippor, men är i övrigt relativt artfattigt, förutom där marken översilas. Där växer bland annat skogsbingel, kirskål, nejlikrot, harsyra, liljekonvalj, lundgröe, lundslok, majbräken, smultron och svalört. Sluttningsskogarna ingår i en hage som betas av nötboskap.

### Bevarandemål

Arealen näringsrik ekskog ska vara minst 2,9 hektar. Småskaliga naturliga processer, som till exempel trädens föryngring, åldrande och avdöende samt omkullfallna träd och luckbildning, ska påverka dynamik och struktur. Det ska finnas gamla träd och föryngring av nya träd som efterträdare till främst ek, men även till avenbok, lind och lönn. Det ska finnas död ved i olika former, inklusive levande träd med döda träddelar. Gran, buskar och sly ska inte tillåtas ta överhanden eller skada biologiskt gamla och värdefulla träd. Främmande arter eller stammar av träd eller buskar ska inte finnas i området. Typiska arter av mossor, lavar och svampar ska förekomma allmänt-riklig.

### Bevarandetillstånd

Naturtypens bevarandetillstånd är gott. Mängden död ved behöver dock öka och föryngringen av främst ek, men även andra ädellövträd i området, behöver säkras långsiktigt.

## 91E0 - Svämlövskog

---

*Areal:* 0,89 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

### Beskrivning

Vid Ljungryda finns aldominerade svämlövskogar i låglänta partier utmed Holjeån. Förutom al växer här även björk, ask (starkt hotad), sälg och olvon. Området är bredare i norr och smalnar av söderut. Många av alarna är grova eller flerstammiga och merparten av dem har väl utvecklade socklar. Död ved finns endast i form av enstaka lågor. I fältskiktet växer bland annat bäckbräsma, majbräken och älgört. Områdets södra delar ingår i en hage som betas av nötkreatur. I norr finns en större kraftledning i direkt anslutning till naturtypen.

### Bevarandemål

Arealen svämlövskog ska vara minst 0,9 hektar. Vattenståndet ska variera på ett naturligt sätt och översvämningar ske regelbundet och säsongsvist, vilket påverkar skogens dynamik och struktur. Lövträd av al, med inslag av ask, ska dominera i trädsiktet. Det ska finnas gamla träd och föryngring av nya träd som efterträdare av al (tämligen allmän) och ask (enstaka förekomster). Trädsiktet ska vara olikåldrigt och flerskiktat. Det ska finnas död ved i olika former, inklusive levande träd med döda träddeklar. Gran eller främmande arter eller stammar av träd eller buskar ska inte finnas i området. Hårklomossa ska växa i livskraftiga bestånd längs ån.

### Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet är gott, mängden död ved behöver dock öka.

## 1383 - Hårklomossa, *Dichelyma capillaceum*

---

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

### Beskrivning

Hårklomossa växer normalt på stenblock, trädbaser och basen av buskar (framförallt pors) utmed stränder av sjöar och långsamt rinnande vattendrag där vattennivån har stora och naturliga fluktuationer. Mossan är knuten till den zon som översvämmas och dränks varje år och växer bara vid stränder med ganska stor vattenståndsamplitud. I Ljungryda är arten endast påträffad på ett par lokaler, där den växer på alrot respektive sten i kanten av Holjeån. Den finns även strax nedströms Ljungryda, i det angränsande skånska Natura 2000-området Östafors-Ljungryda (SE0420244).

### Bevarandemål

Populationen av hårklomossa ska vara stabil eller ökande sett till antalet individer och mängden substrat med förekomster av arten. Naturtyperna mindre vattendrag (3260) och svämlövskog (91E0) ska ha gynnsamt bevarandetillstånd enligt de bevarandemål som är formulerade för dessa. Området ska ha en naturliknande hydrologi med vattenfluktuationer som ger högvatten under vinterhalvåret och lågvatten under sommaren, samt bibehållen beskuggning av stränderna. Naturliga hydrologiska processer i vattenmiljöer ska även påverka skogens dynamik och struktur. Lövträd ska utgöra ett dominerande inslag i strandkanten och det ska finnas gamla träd av al eller ask med socklar och/eller buskar av vide eller pors.

### Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet bedöms vara ordinärt, med tanke på den begränsade kända förekomsten. En noggrannare inventering av arten är önskvärd.

## Dokumentation

- ArtDatabanken. 2015. Rödlistade arter i Sverige 2015. ArtDatabanken SLU, Uppsala
- Artportalen. [www.artportalen.se](http://www.artportalen.se) (uttag 2016-12-30)
- Länsstyrelsen i Blekinge län. 1986. Bildande av naturreservatet Ljungryda-Östafors bruk
- Länsstyrelsen i Blekinge län. 2012. Beslut om ändring och utvidgning av naturreservatet Ljungryda-Östafors bruk i Olofströms kommun
- Länsstyrelsen i Blekinge län. 2014. Ändring av namn för naturreservatet Ljungryda-Östafors bruk till naturreservatet Ljungryda
- Naturvårdsverket. 2011. Vägledning för de svenska naturtyperna i habitatdirektivets bilaga 1. Dnr NV-04493-11
- Naturvårdsverket. 2011. Vägledning för de svenska arterna i habitatdirektivets bilaga 2. Dnr NV-01162-10
- Naturvårdsverket. 2012. Vägledning för de svenska naturtyperna i habitatdirektivets bilaga 1. Dnr NV-04493-11
- Rikets Allmänna Kartverk. 1916. Jämshög, Blekinge län. Länsstyrelsens arkiv, Karlskrona
- Sveriges Geologiska Undersökning. 1999. Jordartskartan 3E Karlshamn NV. SGU Serie Ae nr 136
- VISS VattenInformationssystem Sverige. 2016. [www.viss.lansstyrelsen.se](http://www.viss.lansstyrelsen.se) (uttag hösten 2016)

## Bilagor

Bilaga 1. Områdeskarta



